Aftale om en uvildig udredning af det historiske forløb i forbindelse med Danmarks militære engagement i Kosovo, Irak og Afghanistan

Regeringen (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Det Konservative Folkeparti er enige om at iværksætte en uvildig udredning af det historiske forløb i forbindelse med Danmarks militære engagement i Kosovo, Irak og Afghanistan med henblik på at kortlægge baggrunden for de politiske beslutninger om dansk deltagelse og sikre en retvisende beskrivelse og læring for eftertiden.

Udredningen er ikke en erstatning for Irak- og Afghanistankommissionen og står således ikke i vejen for en senere kommissionsundersøgelse, hvor der tages stilling til juridiske og folkeretlige spørgsmål, herunder ansvar, hvis der måtte samle sig et politisk flertal bag en sådan beslutning.

Udredningen gennemføres i overensstemmelse med opgavebeskrivelsen nedenfor.

Udredningen skal omfatte følgende:
Beslutningerne om et dansk militært engagement i Kosovo, som Folketinget meddelte samtykke til med vedtagelsen den 8. oktober 1998 af beslutningsforslag nr. B 4 om et dansk militært bidrag til en NATO-indsats på det vestlige Balkan og vedtagelsen den 17. juni 1999 af beslutningsforslag nr. B 148 om dansk deltagelse i en international styrke i Kosovo.

Beslutningen om et dansk militært engagement i Afghanistan, som Folketinget meddelte samtykke til med vedtagelsen den 14. december 2001 af beslutningsforslag nr. B 37 om dansk militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan.

Beslutningen om et dansk militært engagement i Irak, som Folketinget meddelte samtykke til med vedtagelsen den 21. marts 2003 af beslutningsforslag nr. B 118 om dansk militær deltagelse i en multinational indsats i Irak.

Udredningen skal herunder bl.a. omfatte:
Hvilke oplysninger om bl.a. forholdene i Kosovo, Irak og Afghanistan beslutningerne om dansk deltagelse i de militære styrkebidrag byggede på, samt hvordan de pågældende oplysninger blev inddraget i de politiske overvejelser om dansk deltagelse.

Hvilke oplysninger af betydning for beslutningerne om dansk krigsdeltagelse, som blev

videregivet til Folketinget i forbindelse med behandlingen af forslagene til folketingsbeslutningerne og således lå til grund for Folketingets beslutninger.

Undersøgelsen

Udredningen forestås af en faghistoriker (forskningsleder), og bl.a. en politolog med speciale i militære studier deltager i forskerteamet. Forskningslederen og politologen udpeges af udenrigsministeren efter indstilling fra Rektorkollegiet under Danske Universiteter, der anmodes om at indstille tre personer til hver af de to stillinger. Udpegningen skal ske i enighed blandt partierne bag den historiske udredning.

Forskerne får adgang til alle dokumenter, herunder klassificerede, der er sendt til Irak- og Afghanistankommissionen, samt som udgangspunkt øvrigt foreliggende skriftligt materiale, som de finder relevant, hos danske myndigheder. Nærmere retningslinjer for adgangen til og brug af materialet fremgår af bilaget.

Forskerne bør tilrettelægge og gennemføre undersøgelsen på en sådan måde, at forholdet til andre lande samt hensynet til statens sikkerhed og rigets forsvar eller til tredjemand ikke skades.

Udredningen skal være færdig og offentliggjort inden 2 år.

Efter offentliggørelsen af udredningen vil en forsker (og eventuelle personer, der bistår denne) kunne få adgang til det materiale, der har dannet grundlag for den offentliggjorte udredning. Forskeren udpeges af udenrigsministeren efter indstilling fra Rektorkollegiet og i enighed blandt partierne bag den historiske udredning. Retningslinjerne i bilaget vil finde tilsvarende anvendelse for denne forskers adgang til og brug af materialet.

Der vil under arbejdet løbende blive kommunikeret åbent om processen, således at offentligheden kan følge med i fremdriften i arbejdet.

Retningslinjer for adgangen til og brug af materiale hos danske myndigheder i forbindelse med udarbejdelsen af en uvildig udredning af det historiske forløb i forbindelse med Danmarks militære engagement i Kosovo, Irak og Afghanistan

Følgende retningslinjer vil gælde for adgangen til og brug af materiale hos danske myndigheder for forskerne, der udpeges til at forestå den uvildige historiske udredning af Danmarks militære engagement i Kosovo, Irak og Afghanistan, og personer, der bistår disse (herefter "forskerne"):

1. Forskerne får adgang til at gennemgå alle akter, der er sendt til Irak- og Afghanistankommissionen, samt som udgangspunkt øvrigt foreliggende skriftligt materiale, som de finder relevant, hos danske myndigheder. Myndighederne kan dog tage stilling fra sag til sag med hensyn til forskernes ønsker om gennemgang af særligt sensitivt materiale, der ikke er sendt til Irak- og Afghanistankommissionen. Klassificerede såvel som uklassificerede dokumenter må kun kopieres eller medbringes efter aftale med den eller de berørte myndigheder. Det forudsættes, at klassificerede dokumenter i så fald kan opbevares i overensstemmelse med kravene i cirkulære nr. 10338 af 17. december 2014 om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt (sikkerhedscirkulæret).

2. Forskernes adgang til myndighedernes akter, der er afleveret til Rigsarkivet, sker efter reglerne i arkivloven. Myndighederne bestræber sig på at yde arkivadgang i videst muligt omfang.

3. Forskernes adgang til materialet sker under forudsætning af sikkerhedsgodkendelse i henhold til sikkerhedscirkulæret.

4. Forskerne skal håndtere materialet i overensstemmelse med sikkerhedscirkulæret og efter nødvendig instruks.

5. Det er endvidere en forudsætning for forskernes adgang til materialet, at de accepterer tavshedspligt i henhold til et pålæg herom. Der vil således gælde tavshedspligt svarende til straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f. Som led heri forpligter forskerne sig til at tage de nødvendige hensyn, herunder ved anonymisering, til beskyttelse af oplysninger af hensyn til statens sikkerhed, rigets forsvar, forholdet til fremmede magter eller tredjemand. Tavshedspligten gøres i det for-

nødne omfang løbende til genstand for konkret drøftelse med myndighederne under hensyntagen til statens sikkerhed, rigets forsvar, forholdet til fremmede magter eller forholdet til tredjemand.

6. Forskerne vil ikke kunne gengive klassificeret materiale, herunder af udenlandsk oprindelse, eller andet materiale, der er omfattet af tavshedspligten, medmindre der opnås samtykke fra den myndighed, som måtte være i besiddelse af eller har udleveret det pågældende materiale. Denne myndighed skal om nødvendigt indhente samtykke fra udstederen af det pågældende materiale, ligesom myndigheden om nødvendigt bør indhente en udtalelse fra andre særligt berørte myndigheder, fysiske eller juridiske personer, inden samtykke gives. Der kan efter aftale med den relevante myndighed parafraseres over akter, som ikke kan figurere i noteapparatet, og myndigheden vejleder om dette, idet manuskriptet fremsendes til gennemsyn. Myndighedens gennemsyn og vejledning handler alene om, på hvilken måde et forhold kan omskrives og beskrives, uden at tungtvejende hensyn til fortrolighed og rigets sikkerhed sættes over styr.